

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Фізичної терапії та ерготерапії

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

« _____ » _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 01 Організація та управління в системі вищої освіти та
науковій діяльності в галузі

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична терапія)

(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет Управління фізичною культурою та спортом

(найменування факультету)

мова навчання українська

2023 рік

Робоча програма Організація та управління в системі вищої освіти та науковій діяльності в галузі для студентів

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності терапія та реабілітація,

освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична терапія).

(назва освітньої програми (спеціалізації))

«31» серпня, 2023 року - _14_ с.

Розробники: Ковальова А.А., старший викладач

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(найменування кафедри)

«31» серпня 2023 року _____ (Ковальова О.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету

управління фізичною культурою та спортом

(найменування факультету)

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

«31» серпня 2023 року Голова _____ (Пущина І.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* _____

« ____ » _____ 20 ____ року

Керівник групи _____

(_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

_____ 2023 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і найменування)	обов'язкова	
Модулів – 1	Терапія та реабілітація (Фізична реабілітація, 227.01 Фізична терапія) (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>не передбачено</u> навчальним планом (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 9	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		26 год.	-
		Практичні, семінарські	
		38 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
116 год.	-		
Індивідуальні завдання:		-	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,8

для заочної форми навчання – «-»

1. Мета навчальної дисципліни

Мета підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних задовольняти потреби суспільства і держави, володіти знаннями щодо організації та управління в системі вищої освіти, ефективно впровадити наукову та викладацьку діяльність, формувати систему знань та вмінь необхідних для самостійного планування якісних та конкурентних наукових досліджень.

Завдання: сформулювати у здобувачів вищої освіти світоглядне розуміння глобалізаційних процесів у сучасній структурі освіти і науки та забезпечити володіння навичками організації та управління науковими дослідженнями в галузі охорони здоров'я; розвинути творче мислення та індивідуальні здібності здобувачів вищої освіти у вирішенні практичних завдань, що стосуються організації наукових досліджень; сформувати знання щодо організації системи вищої освіти в Україні; ознайомити з науково-методологічними засадами освітньої та наукової діяльності; сприяти оволодінню методологією і методами наукового дослідження; сприяти розвитку у здобувачів вищої освіти професійного мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **загальні компетентності:**

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

фахові компетентності:

СКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.

СКфт 07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).

СКфт 08. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

СКфт 09. Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

очікувані програмні результати навчання:

ПРН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРН 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

ПРН 16. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

ПРН 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

ПРН 18. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи організації та управління у системі вищої освіти та науковій діяльності

Тема 1. Вступ в дисципліну «Організація та управління в системі вищої освіти та науковій діяльності в галузі».

Наука та її роль у розвитку суспільства. Поняття науки. Економічна ситуація в галузі науки. Типові схеми фінансування наукоємних розробок. Охорона здоров'я як галузь економіки. Послуга. медична послуга. Реабілітаційна послуга. Пріоритети наукових досліджень. Класифікація наук. Аналіз основних положень діючого законодавства в системі вищої освіти України. Структура освіти в Україні. Структура вищої освіти в Україні. Національна рамка кваліфікацій. Рівні та ступені вищої освіти. Види документів про вищу освіту. Система державного управління вищою освітою та внутрішнє управління закладами вищої освіти.

Тема 2. Організація навчального процесу в системі підготовки кадрів у вищій школі.

Навчально-методичний комплекс в системі підготовки кадрів у вищій школі. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани у вищій школі. Організація аудиторної роботи зі студентами. Організація праці викладача вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом у вищій школі

Тема 3. Методики викладання навчальних дисциплін на організаційних формах навчання у вищій школі.

Методика читання лекцій. Методика проведення лабораторних робіт. Методика проведення практичних і семінарських занять. Супервізія в професійній підготовці фахівців із фізичної терапії.

Тема 4. Основні поняття та організація наукових досліджень.

Наукове дослідження та його складові. Науково-дослідна робота (НДР) студентів та її організація. Етапи науково-дослідної роботи. Поняття про біоетику та біобезпеку. Етичний кодекс та професійна поведінка фізичного терапевта в Україні. Інформована згода пацієнтів, контрольна карта пацієнта у науковому дослідженні.

Тема 5. Вибір напрямку й планування науково-дослідної роботи. Аналіз теоретико-експериментальних досліджень і формулювання висновків.

Формулювання теми наукового дослідження. Обґрунтування актуальності обраної теми. Визначення об'єкта й предмета дослідження. Постановка мети й конкретних завдань дослідження. Вибір методу (методики) проведення дослідження. Оцінка ефективності реабілітації. Особливості партнерства та роботи в мультидисциплінарній команді. Формулювання висновків та оцінка отриманих результатів.

Тема 6. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи. Основні вимоги до написання, оформлення і захисту наукових праць студентів.

Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи та її структура. Рубрикація та способи написання тексту. Загальні вимоги до ілюстрацій. Визначення, завдання та етапи магістерської дипломної роботи. Особливості виконання дипломної роботи. Загальні вимоги до оформлення та виконання дипломної роботи.

Змістовий модуль 2. Сучасні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи.

Тема 7. Сучасні вимоги до оформлення літературних посилань та цитат. Поняття про академічний плагіат та академічну доброчесність.

Поняття про академічний плагіат. Визначення терміну «плагіат». Класифікація типів плагіату. Шляхи виявлення плагіату. Поняття про академічну доброчесність. Порушення академічної доброчесності. Основні види відповідальності за порушення академічної доброчесності. Загальні вимоги до оформлення посилань і цитат. Якісні та кількісні характеристики бібліографічних посилань. Загальні правила оформлення бібліографічних посилань. Розміщення номеру бібліографічного посилання в тексті. Перевірка унікальності тексту.

Тема 8. Наукова інформація та її джерела. Робота із джерелами інформації.

Поняття про наукову інформацію. Види наукових видань. Робота із джерелами інформації.

Тема 9. Формування навичок написання наукових текстів.

Цілісність академічного тексту. Види наукових текстів. Алгоритм написання та оформлення різних видів написання наукових текстів. Алгоритм написання реферату. Алгоритм написання статті. Алгоритм написання тез доповідей. Алгоритм написання анотації. Рекомендації для написання наукової роботи за Г. Сельє. Оформлення бібліографічного опису відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Тема 10. Класифікаційні індекси та коди у науковій діяльності.

Універсальна десяткова класифікація (УДК). Рубрикатор науково-технічної інформації (ДРНТИ). Jel classification (Journal of Economic Literature). Авторський знак. Digital object identifier (DOI).

Тема 11. Основи статистичного аналізу науково-дослідних робіт.

Статистичний аналіз, класифікація методів статистичного аналізу. Описова статистика. Частотний розподіл. Відсоткові показники. Заходи центральної тенденції. Міри розкиду даних. Методи вторинної статистичної обробки результатів. Методи порівняння елементарних статистик (параметричні та непараметричні методи). Кореляційний аналіз. Роль і значення графічного методу в статистиці.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи організації та управління у системі вищої освіти та науковій діяльності												
Тема 1. Вступ в дисципліну «Організація та управління в системі вищої освіти та науковій діяльності в галузі»	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Організація навчального процесу в системі підготовки кадрів у вищій школі	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Методики викладання навчальних дисциплін на організаційних формах навчання у вищій школі. Супервізія в професійній підготовці фахівців із фізичної терапії	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Основні поняття та організація наукових досліджень	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Вибір напрямку й планування науково-дослідної роботи. Аналіз теоретико-експериментальних досліджень і	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
формулювання висновків												
Тема 6. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи. Основні вимоги до написання, оформлення і захисту наукових праць студентів	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	87	12	18	-	-	57	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Сучасні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи												
Тема 7. Сучасні вимоги до оформлення літературних посилань та цитат. Поняття про академічний плагіат та академічну доброчесність	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Наукова інформація та її джерела. Робота із джерелами інформації	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Формування навичок написання наукових текстів	22	4	6	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Класифікаційні індекси та коди у науковій діяльності	16	2	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Основи статистичного аналізу науково-дослідних робіт	25	4	6	-	-	15	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	93	14	20	-	-	59	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	26	38	-	-	116	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Структура та організація роботи вищої освіти в Україні.	2
2	Організація навчального процесу у вищій школі.	4
3	Методики викладання навчальних дисциплін на організаційних формах навчання у вищій школі. Супервізія в професійній підготовці фахівців із фізичної терапії.	2
4	Структура та організація наукового дослідження.	4
5	Вибір напрямку й планування науково-дослідної роботи.	2
6	Написання, оформлення і захист наукових праць студентів.	4
7	Академічний плагіат та академічна доброчесність в структурі оформлення наукових робіт.	2
8	Робота із джерелами наукової інформації.	4
9	Формування навичок написання наукових текстів. Алгоритм написання та оформлення різних видів написання наукових текстів. Алгоритм написання статті. Алгоритм написання тез доповідей.	6
10	Класифікаційні індекси та коди у науковій діяльності.	2
11	Основи статистичного аналізу науково-дослідних робіт. Методи порівняння елементарних статистик (параметричні та непараметричні методи).	6

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	2	3
1	Аналіз основних положень діючого законодавства в системі вищої освіти України	6
2	Організація навчального процесу в системі підготовки кадрів у вищій школі	10
3	Методики викладання навчальних дисциплін на організаційних формах навчання у вищій школі	11
4	Основні поняття та організація наукових досліджень	10
5	Вибір напрямку й планування науково-дослідної роботи. Аналіз теоретико-експериментальних досліджень і формулювання висновків	10
6	Загальні вимоги до науково-дослідної роботи. Основні вимоги до написання, оформлення і захисту наукових праць студентів	10

1	2	3
7	Сучасні вимоги до оформлення літературних посилань та цитат. Поняття про академічний плагіат та академічну доброчесність	10
8	Наукова інформація та її джерела. Робота із джерелами інформації	10
9	Формування навичок написання наукових текстів	12
10	Класифікаційні індекси та коди у науковій діяльності	12
11	Основи статистичного аналізу науково-дослідних робіт	15
	Разом	116

6. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- *словесні методи навчання*: лекція (для викладення основного навчального матеріалу), пояснення (для розкриття сутності певного явища, закону, процесу), розповідь (для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу), бесіда (для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять);

- *наочні методи навчання*: ілюстрування (для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення, а саме малюнки, схеми, графіки), демонстрування (для наочного спостереження за ходом певних явищ, процесів), самостійне спостереження;

- *практичні методи навчання*: практичні роботи (для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань).

7. Очікувані результати навчання з дисципліни

1. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

2. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

3. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

4. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

5. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

8. Засоби оцінювання

Контроль успішності діяльності студента з вивчення даної дисципліни поєднує в собі декілька різновидів контрольних заходів: поточний, рубіжний

(модульний) та підсумковий контроль (екзамен). Результати підсумкового контролю проставляються у залікову відомість.

Поточний контроль охоплює контрольні заходи, що відбуваються під час практичних занять (усні та письмові відповіді на контрольні питання практичного заняття), а також оцінювання результатів виконання самостійної роботи.

Рубіжний (модульний) контроль успішності проводиться у формі виконання усних та письмових завдань та/або проведення фронтального опитування студентів відповідно до пройдених тем включаючи відповіді на ситуаційні задачі. Модульний контроль є необхідним та обов'язковим елементом рейтингової технології освітнього процесу та проводиться у два етапи – в середині й наприкінці навчального семестру (змістовний модуль 1 та змістовний модуль 2).

9. Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	20	100
5	10	5	5	5	15	5	5	5	5	15		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

10. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни: «Організація та управління в системі вищої освіти та науковій діяльності в галузі». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6546>

2. Практичні роботи з дисципліни: «Організація та управління в системі вищої освіти та науковій діяльності в галузі». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6546>

11. Рекомендована література

Базова

1. Академічне письмо: навчальний посібник / укл. С.К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг. 2019. 130 с. URL: <http://surl.li/agkel> (дата звернення: 08.08.2023).

2. Андрійчук О.Я. Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії: навчально-методичний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2022. 264 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20713/3/Osn_prakt_diialn_fiz_terapii.pdf (дата звернення: 08.08.2023).

3. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL: https://shron1.chtvvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_do_slidzhen.pdf (дата звернення: 08.08.2023).

4. Василюк А., Дей М. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 176 с. URL: <http://surl.li/bipyx> (дата звернення: 08.08.2023).

5. Гагара В.Ф. Основи наукової діяльності: навчальний посібник для студентів спеціальності: 227 – Фізична терапія, ерготерапія. Запоріжжя: НУ«ЗП», 2020. 206 с. URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6546> (дата звернення: 08.08.2023).

6. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підр. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf (дата звернення: 08.08.2023).

7. Кудінов І.О. Основи наукового цитування. 64 с. URL: <http://surl.li/cgpvi> (дата звернення: 08.08.2023).

8. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. пос. / за ред. П.Г. Кравчуна, В.В. Бабаджана, В.В. М'ясоєдова. Харків: ХНМУ. 2020. 260 с. URL: <http://surl.li/ffkvy> (дата звернення: 08.08.2023).

9. Ратніков В.С., Теклюк А.І. Етика та раціональність у науковому дослідженні: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2022. 145 с. URL: <http://surl.li/lmcva> (дата звернення: 08.08.2023).

10. Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій: посібник / В. Кухарський та ін.; за ред. В. Кухарського, О. Осередчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 248 с. URL: <http://surl.li/lnpjii> (дата звернення: 08.08.2023).

11. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / Немченко С.Г. та ін.; за ред. С.Г. Немченко, В.В. Крижко. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. URL: <http://surl.li/lamkp> (дата звернення: 08.08.2023).

12. Худецький І.Ю., Антонова-Рафі Ю.В., Пономарьова Е.Е. Основи менеджменту, маркетингу та економіки в галузі охорони здоров'я: навч. посібник для студентів спеціальності 227 - «Фізична терапія, ерготерапія». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 200 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50666/1/Osnovy_mened.%29.docx (дата звернення: 08.08.2023).

Допоміжна

1. Дмитрієва Н.С. Супервізія в професійній підготовці фахівців із фізичної терапії та ерготерапії. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 17, т. 1. С. 56-60. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-17-1-11>

2. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека: підручник. Київ: Здоров'я, 2013. 456 с. URL: <http://surl.li/lmcvi> (дата звернення: 08.08.2023).

3. Костюкевич В.М., Воронова В.І., Шинкарук, О.А., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навчальний посібник; за заг. ред. В.М. Костюкевича. Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. – 554 с. URL: <http://surl.li/lnpjvy> (дата звернення: 08.08.2023).

4. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: <http://surl.li/aexbo> (дата звернення: 08.08.2023).

5. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ: Видавничий центр «Академія». 2002. 528 с. URL: <http://surl.li/jxkrz> (дата звернення: 08.08.2023).

6. Шабанова Ю.О. Системний підхід у вищій школі: підруч. для студ. Магістратури Дніпропетровськ: НГУ, 2014. 120 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/48405644.pdf>

7. Ю.І. Палеха, Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 336 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12081.pdf> (дата звернення: 08.08.2023).

12. Інформаційні ресурси

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 08.08.2023).

2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 08.08.2023).

3. Закон України «Про академічну доброчесність» (проект). URL: <https://tinyurl.com/djkhj8ev> (дата звернення: 08.08.2023).

4. Затверджені стандарти вищої освіти МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzheni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 08.08.2023).

5. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p> (дата звернення: 08.08.2023).

6. Проєкт ЄС TUNING (прикладі результатів навчання, компетентностей) URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu>. (дата звернення: 08.08.2023).

7. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=80> (дата звернення: 08.08.2023).